

Kouluretki- ja leirikouluohjeet

Sivistyslautakunta 26.2.2026

Sisällys

Kouluretki- ja leirikouluohjeet	1
1. Koulun ulkopuolinen opetus	3
1.1. Osapäivän tai kokopäivän retki.....	3
1.2. Yön yli kestävä retki	3
2. Suunnittelu.....	4
2.1. Toimintasuunnitelma.....	4
2.2. Tiedottaminen	5
2.3. Osallistuminen	6
3. Kustannukset.....	6
3.1. Perusopetuksen maksuttomuus	6
3.2. Varainhankinta	6
3.3. Tilausten tekeminen ja laskujen maksaminen.....	7
4. Vastuu, oikeudet ja velvollisuudet	7
4.1. Opettajan oikeudet ja velvollisuudet.....	7
4.2. Oppilaan oikeudet ja velvollisuudet	8
4.3. Huoltajat.....	8
4.4. Vakuutukset.....	9
5. Kouluretken tai leirikoulun kulku	9
5.1. Matkasuunnitelma.....	9
5.2. Leirikoulusopimus.....	10
5.3. Kuljetukset.....	10
Liitteet.....	10
KOULURETKEN/LEIRIKOULUN TOIMINTASUUNNITELMA.....	11
LEIRIKOULUSOPIMUS.....	12
LEIRIKOULUSITOUMUS	13

1. Koulun ulkopuolinen opetus

Perusopetuksen opetussuunnitelma ohjaa yhä enemmän monipuolisiin oppimisympäristöihin ja työtapoihin sekä yhteistyöhön koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Opetuksen järjestäjän tehtävänä on laatia kouluilleen ohjeet ja toimintamalli koulun ulkopuolisen opetuksen toteuttamisesta ja perehdyttää henkilöstö niihin.

Tämä kouluretki- ja leirikouluohjeistus antaa opettajalle ja/tai huoltajalle tietoa niistä asioista, joita retkeä ja leirikoulua suunnittelevan tulee ottaa huomioon ja miten hänen tulee toimia. Kouluretken ja leirikoulun suunnitteluun ja valmisteluun tulee varata aikaa, jotta koulun ulkopuolinen opetus on toimivaa, antoisaa ja turvallista. Ohjeistuksessa käydään läpi kouluretken ja leirikoulun suunnitteluun, järjestämiseen ja varainhankintaan liittyviä asioita sekä vastuu ja valvontakysymyksiä.

Koulun ulkopuolinen opetus on kirjattu koulun vuosisuunnitelmaan. Yksittäisiä tunteja ei vuosisuunnitelmaan kirjata, vaan siitä tulee käydä ilmi yksittäisten tuntien pitämisen mahdollisuus koulun ulkopuolella.

Oppilas saa opetussuunnitelman mukaista opetusta, ohjausta ja tarvitsemaansa tukea myös koulun ulkopuolella järjestettävässä opetuksessa. Koulun järjestyssäännöt ja kurinpitokeinot ovat voimassa myös koulun ulkopuolella toteutettavan opetuksen aikana. Opetuksen järjestämispaikan tulee olla turvallinen. Opettaja ja rehtori arvioivat opetusryhmän erityispiirteet ja sen, voidaanko opetus, ohjaus ja tuki toteuttaa turvallisesti koulun ulkopuolella.

1.1. Osapäivän tai kokopäivän retki

Kouluretki ja opintokäynti on enintään yhden koulupäivän pituinen, tiettyyn oppiaineeseen tai tiettyihin oppiaineisiin liittyvä tutustuminen määriteltyyn kohteeseen. Kouluretkellä ja opintokäynnillä tarkoitetaan retkeä, joka vaatii kuljetuksen (polkupyörät tai bussikuljetus).

Lähiretki on koulun lähimaastoon suuntautuva retki, joka ei vaadi kuljetusta.

1.2. Yön yli kestävä retki

Leirikoulu on useamman päivän, kuitenkin enintään viisi (5) koulupäivää, kestoinen koulun ulkopuolinen opetustapahtuma, ja jossa korostuvat oppilaslähtöinen työskentely ja sosiaalisten taitojen harjoittelu.

Yökoulu on yhden yön kestävä, koulun tiloissa tai koulun ulkopuolella järjestettävä opetustapahtuma.

Yön yli kestävälle luokkaretkelle tai leirikoululle laaditaan aikataulu ja tarvittaessa tarkennetaan koulun ja luokan sääntöjä. Oppilailta ja huoltajilta pyydetään allekirjoitettu kirjallinen suostumus, että oppilas voi osallistua retkelle tai leirikouluun ja että he ovat tutustuneet leirikoulun sääntöihin ja ohjelmaan. Ohjelmasta tulee käydä ilmi esimerkiksi oppilaiden mahdollinen vapaa-aika, joka ei ole opettajajohtoista. Säännöt annetaan allekirjoitetun paperin liitteenä.

2. Suunnittelu

2.1. Toimintasuunnitelma

Koulun ulkopuolinen opetus, ohjaus ja tuki suunnitellaan ennakkoon hyvin, arvioidaan riskit ja sovitaan toimintaperiaatteet ennakoituissa riskitilanteissa, kuten muussakin opetuksessa. Suunnittelu tehdään ajoissa yhdessä huoltajien ja mahdollisten yhteistyökumppaneiden kanssa.

Kouluretki tai leirikoulu tulee aina suunnitella huolellisesti. Osallistujien turvallisuus on kaikessa toiminnassa etusijalla. Vastuuopettaja täyttää Kouluretken/Leirikoulun toimintasuunnitelma -lomakkeen, jonka rehtori hyväksyy. Rehtori tekee leirikoulusta viranhaltijapäätöksen.

Suunnitelmassa tulee olla seuraavat asiat:
vastuuopettaja

- valvojat, jotka rehtori hyväksyy
- kouluretken tai leirikoulun kohde
- järjestämisajankohta
- matkareitti ja -järjestelyt
- majoitus- ja ruokailujärjestelyt
- turvallisuusjärjestelyt
- retkelle osallistuvat oppilaat
- kouluun jäävät oppilaat ja heidän opetusjärjestelynsä
- koulun vakuutukset
- kustannusarvio ja varainkeruu sisältäen suunnitelman siitä, miten ja mihin kerätyt varat käytetään matkan peruuntuessa
- retken tavoitteet

Suunnitteluvaiheessa matkakohteen valinnassa on tärkeää miettiä seuraavia kysymyksiä:

- Miten kohde palvelee ryhmän oppimista ja tiettyä oppiainetta tai tiettyjä oppiaineita?
- Voidaanko kohteessa huolehtia osallistujien turvallisuudesta?
- Onko kohde hyödyllinen ryhmälle, kun huomioidaan oppilaiden ikä ja osaamistaso?
- Onko kohde realistinen, kun huomioidaan kustannukset ja matkakuljetukset?
- Minkälainen on kohteen palvelutaso?
- Onko kohteesta aiempia kokemuksia?
- Mikä on oppilaiden, opettajien ja huoltajien mielipide kohteesta?

Myös varainhankinta on mietittävä heti retken tai leirikoulun suunnittelun aluksi:

- Mitkä ovat retken kustannukset?
- Miten retken järjestämiseksi tarvittavat varat hankitaan?

Varainhankinta ja sen onnistuminen vaikuttavat myös matkakohteen valintaan. Varainhankinnan ja retken maksamisen lähtökohtana on, että Suomen perustuslain (731/1999) 16 §:n mukaan jokaisella on oikeus maksuttomaan perusopetukseen. Varainhankinnasta ja perusopetuksen maksuttomuudesta on lisätietoa luvussa 3.

Rehtori arvioi, osoitetaanko opettajalle erikseen työaikaa koulun ulkopuoliseen opetukseen ja kuinka paljon.

Mahdolliset eväät kuljetetaan elintarvikehygienian mukaisesti tai ruokailu toteutetaan jollakin muulla sovitulla tavalla.

Osallistujien allergiat ja muut rajoitteet, joilla on merkitystä koulun ulkopuolella oppimisen kannalta, ovat tiedossa ja niistä on ilmoitettu tarpeen mukaan yhteystyötahoille huoltajan luvalla.

Opettajalla on oltava mukanaan työnantajalta puhelin, jotta hän voi olla yhteydessä tarvittaviin tahoihin.

2.2. Tiedottaminen

Oppilaille ja huoltajille tiedotetaan etukäteen normaalista työjärjestyksestä poikkeava toiminta. Yön yli kestävän retken kohdalla opettaja kutsuu huoltajat hyvissä ajoin koolle keskustelemaan asiasta ja sen vaatimista järjestelyistä.

Kouluretkestä tai leirikoulusta tulee tiedottaa huoltajia mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta kaikki ehtivät valmistautua ja miettiä osallistumisestaan retkeen ja sen valmisteluun. Vastuupettaja tiedottaa retkeä koskevista asioista rehtoria ja matkaa suunnittelevat opettajat pitävät huolen tiedon jakamisesta kaikille huoltajille. Tiedotteisiin pyydetään huoltajilta kuittaus. Vastuupettajan tulee tiedottaa huoltajia ja rehtoria myös lähiretkistä esim. Wilma-viestillä ja/tai sähköpostilla.

Leirikoulun suunnittelun alkaessa vastuupettaja kutsuu koolle leirikoulukokouksen, johon kutsutaan ryhmän huoltajat. Näin kaikilla on mahdollisuus esittää mielipiteitään ja ehdotuksiaan kohteesta, järjestelyistä, varainkeruusta ja muista retkeen liittyvistä asioista. On tärkeää painottaa kaikkien sitoutumista suunnitteluun ja järjestelyihin, jotta leirikoulu toteutuu. Vastuupettaja kysyy myös oppilaiden ehdotuksia ja mielipiteitä, jotka hän tuo esille leirikoulukokouksessa.

Vastuupettajan on hyvä leirikoulukokouksessa muistuttaa, että hän on leirikoulussakin virantoimituksessa ja hänellä on opettajan oikeudet ja velvollisuudet. **Vastuupettajalla on myös päätösvalta matkakohteen ja matkajärjestelyiden valinnassa.**

Leirikoulun suunnittelua varten voidaan muodostaa leirikoulutoimikunta, joka koostuu 4-6 huoltajasta, jotka kokoontuvat suunnittelemaan leirikoulua vastuupettajan kutsumana. Toimikunnan jäsenille on määritelty tietyt tehtävät ja vastualueet, esimerkiksi varainkeruusta vastaava henkilö (rahankeräyslaki edellyttää varojenkeruusta vastaavan henkilön nimeämistä). Toimikunnan kokoonpanosta keskustellaan leirikoulukokouksessa. Jäsenille kannattaa nimetä myös varajäsenet.

Huoltajilla on tärkeä rooli leirikoulun suunnittelussa, järjestämisessä ja toteuttamisessa. Ilman huoltajien osallistumista ja tukea leirikoulun toteutuminen on epätodennäköistä.

Miten valmistaudumme leirikouluun?

Suunnittelu – mihin luokka haluaisi lähteä?		
Leirikoulukokous	Leirikoulutoimikunta	Toimintasuunnitelma
Varainkeruu ja matkajärjestelyt		
Vastuuhenkilöt	Varainkeruun säännöt	Kaikkien sitoutuminen
Ennen retkelle lähtöä		
Matkasuunnitelma	Leirikoulusopimus	Hyvä yhteishenki!

2.3. Osallistuminen

Sekä oppilaiden että opettajien osalta kouluretket ja leirikoulut perustuvat vapaaehtoisuuteen. Opettajalla on päätävävalta retken järjestämisestä tai siihen osallistumisesta. Myöskään oppilasta ei voi velvoittaa lähtemään mukaan kouluretkelle tai leirikouluun, jos leirikoulun ohjelmaan sisältyy maksullisia osia tai jos oppilaalla on erityinen este. Tällöin opettaja suunnittelee osallistumattomille oppilaille vaihtoehdoisen ohjelman, joka mahdollistaa leirikoululla käsiteltävien asioiden oppimisen omassa koulussa.

3. Kustannukset

3.1. Perusopetuksen maksuttomuus

Suomen perustuslain (731/1999) 16 §:n mukaan jokaisella on oikeus maksuttomaan perusopetukseen. Perusopetuksen maksuttomuudessa on kyse subjektiivisesta oikeudesta, ei periaatteesta. Maksuttomuus tarkoittaa sitä, että opetuksesta ei saa aiheutua oppilaalle kustannuksia. Perustuslaki sisältää myös säännökset yhdenvertaisuudesta ja kieltää ihmisten asettamisen eri asemaan ilman hyväksyttävää perustetta (6 §). Taloudellisesta asemasta riippumatta kaikilla lapsilla on oikeus perusopetuslaissa tarkoitettuun opetukseen. Näin ollen oppilaalta ei saa periä maksuja opetukseen rinnastettavasta kouluretkestä tai leirikoulusta.

Koulujen opetussuunnitelman ja lukuvuosisuunnitelman mukaisen kouluretki- ja vierailutoiminnan järjestämisestä aiheutuneet kuljetus- ja pääsymaksukulut voivat olla osa kunnan sivistystoimen kustannuksia. Resurssien myöntäminen on aina tapauskohtaista, mutta pääsääntöisesti pidempien kouluretkien ja leirikoulujen järjestäminen vaatii luokan oman varainkeruun tai vanhempaintoimikunnan tuen.

3.2. Varainhankinta

Kouluretkiä, leirikouluja ja muita opetukseen liittyviä tapahtumia voidaan tukea oppilaiden ja huoltajien yhteisesti keräämillä varoilla. Varainkeruun tulee olla vapaaehtoista. Jokaisella oppilaalla tulee olla mahdollisuus osallistua koulun opetussuunnitelman ja siihen perustuvan lukuvuosisuunnitelman mukaiseen toimintaan huolimatta siitä, onko hän tai hänen huoltajansa osallistunut varojen keräämiseen. Oppilas, joka on saapunut ryhmään kesken leirikoulun suunnittelun ja varainkeruun, on tasavertaisessa asemassa muiden retkelle lähtevien oppilaiden kanssa, eikä häntä voida velvoittaa työ- tai rahakorvaukseen retkelle lähdön edellytyksenä.

Rahaa tulee varata myös retkelle lähtevien opettajien ja valvojen matkan maksamiseen.

Opettaja ei ole vastuussa varainkeruusta tai matkatilin hoitamisesta. Kerättävät varat tulee pitää erillään koulun budjetista.

Varkaus- ja onnettomuustapauksissa kunnan vakuutus ei korvaa retkiä varten kerättyjä varoja.

Opettaja voi ohjeistaa huoltajia tekemään kirjallisen sopimuksen yllä mainituista varainkeruun säännöistä ja vastuuhenkilöistä, jotta vältetään ikäviltilä yllätyksiltä. Kerättävät varat ovat ryhmän yhteisiä, eli jokaisen varainkeruutapahtuman jälkeen varojen käyttöoikeus on yhteinen eivätkä varainkeruuseen osallistuneet henkilöt voi saada mitään osaa kerätyistä rahoista takaisin, vaikka toimintasuunnitelmaan kirjattu retki peruuntuu jonkun oppilaan osalta. Esimerkiksi jos oppilas muuttaa pois tai vaihtaa koulua ja hänen retkelle osallistumisensa tämän vuoksi peruuntuu, hänellä ei ole oikeutta saada hyvitystä yhdessä kerätyistä varoista.

Jos kaikki retkelle tai leirikouluun osallistuvat tai heidän huoltajansa ovat sitoutuneet lahjoittamaan yhteiseen matkakassaan tietyn rahasumman ja leirikoulutoimikunta voi harkintansa mukaan palauttaa osallistumisensa peruvalla oppilaalle lahjoitusta vastaavan rahasumman vain siinä tapauksessa, että peruuntumisesta ei aiheudu minkäänlaisia kuluja.

Jos suunniteltu retki peruuntuu koko ryhmän osalta ja siihen on ehditty jo kerätä varoja, kerätyt rahat käytetään ko. ryhmän yhteiseen toimintaan. Kerätyt varat ovat kokonaan ko. ryhmän varoja, ja niiden käytöstä päättää vastuupettaja yhdessä leirikoulutoimikunnan kanssa.

Varainhankinnassa on hyvä tehdä kaikki sopimukset kirjallisina. Leirikoulutoimikunta tai muut huoltajat eivät voi tehdä sopimuksia koulun tai kunnan nimissä. Varainkeruuseen osallistuvat henkilöt eivät myöskään saa kierrättää kunnan tilin kautta leirikoulun varainhankinnasta aiheutuvia kustannuksia arvonlisäveron välttämiseksi. Koulu tai huoltajat eivät esimerkiksi voi tilata kunnan nimellä myytäviä tuotteita ja myydä niitä voitolla matkakassan kartuttamiseksi.

3.3. Tilausten tekeminen ja laskujen maksaminen

Kun kouluretki- tai leirikoulukohde on valittu, koulun tilausoikeudet omaava henkilö (rehtori, apulaisrehtori, koulusihteeri tai opettaja) tekee tilauksen.

Laskut osoitetaan suoraan vanhempaintoimikunnalle tai luokkatoimikunnalle.

4. Vastuu, oikeudet ja velvollisuudet

4.1. Opettajan oikeudet ja velvollisuudet

Oppilas on koko koulupäivän ajan koulun toiminnassa koulun vastuulla. Koulun toiminta pitää sisällään kaiken koulun vuosisuunnitelmaan merkityn opetuksen, siirtymiset opetuspaikoille, välitunnit ja muut tauot sekä koulun kerhot, retket ja leirikoulut. Vaikka toimintaa ohjaisi ulkopuolinen asiantuntija, opettaja on aina vastuussa oppilaista. Jos ohjelmaan sisältyy uimista, järjestelyissä tulee olla erityisen tarkkana ja noudattaa kouluja koskevaa ohjeistusta uimaopetuksen järjestämisestä.

Luokkaretken tai leirikoulun järjestäminen on opettajalle vapaaehtoista. Jos retki tai leirikoulu ulottuu normaalin työajan ja -paikan ulkopuolelle, esimieheltä on pyydettävä virkamatkamääräys (virkaehtosopimusten mukaiset päivärahat ja muut korvaukset).

Opettajan OAJ:n jäsenmaksuun sisältyvät vapaa-ajan vakuutukset eivät ole voimassa virkamatkalla kuten leirikoulussa tai luokkaretkellä.

Opettaja ja rehtori päättävät, tarvitaanko mukaan useampi opettaja, koulunkäynninohjaaja tai muita aikuisia tai erillisjärjestelyitä.

Vakuutusyhtiön ympärivuorokautinen yhteysnumero on oltava mukana, jotta tarvittaessa voidaan kysyä neuvoja oikeista toimintatavoista.

4.2. Oppilaan oikeudet ja velvollisuudet

Koulun lukuvuosisuunnitelmaan kirjatussa koulun ulkopuolisessa toiminnassa, kuten kouluretkellä tai leirikoulussa, oppilaan tulee käyttäytyä niin kuin koulun säännöt ja hyvät käytöstavat edellyttävät. Kunnan perusopetuksen järjestyssäännöt sekä retkeä koskevat ohjeet ovat voimassa koko retken ajan. Oppilaalla on koulun ulkopuolisessa toiminnassa samat oikeudet ja velvollisuudet kuin koulussa järjestettävän opetuksen aikana.

Jos oppilas retken aikana rikkoo järjestyssääntöjä tai ei noudata annettuja ohjeita, voidaan hänet vakavimmassa tapauksessa opettajan harkinnan mukaan palauttaa takaisin kouluun tai kotiin aikuisen valvojan saattamana. Tällöin opettajan tulee tiedottaa huoltajaa ennen kouluun tai kotiin lähettämistä. Tästä aiheutuvia lisäkustannuksia ei voida periä oppilaalta tai hänen huoltajaltaan maksuttoman perusopetuksen perusteella. Järjestyssääntöjä rikkovaa oppilasta on ensisijaisesti pyrittävä ojentamaan retki- tai leirikoulukohteessa.

Oppilasta ei voi velvoittaa lähtemään mukaan leirikouluun, jos leirikoulun ohjelmaan sisältyy maksullisia osia tai jos oppilaalla on erityinen este. Tällöin opettaja suunnittelee osallistumattomille oppilaille vaihtoehdoisen ohjelman, joka mahdollistaa leirikoululla käsiteltävien asioiden oppimisen.

Yleensä opettajalla ja oppilailla on voimassa samanlainen vakuutusturva koulun ulkopuolella annettavan opetuksen aikana kuin tavallisen koulupäivän aikana. Vakuutusturvan taso kuitenkin vaihtelee, joten opettajan, oppilaan ja huoltajan on aina tiedettävä, onko vakuutusta ja mitä se kattaa.

Koulu ei ole vastuussa oppilaan kadonneista tai rikkoontuneista henkilökohtaisista varusteista tai tavaroista (esim. matkapuhelin).

4.3. Huoltajat

Huoltajat ovat tervetulleita mukaan koulun ulkopuoliseen toimintaan, mutta huoltajien mukanaolo ei vähennä opettajan vastuuta. Leirikoulussa vapaa-aikanaan mukana olevien huoltajien tulee itse järjestää vakuutusturvansa retken ajaksi. Huoltajien osallistumisesta aiheutuvista kustannuksista päättää vanhempaintoimikunta tai retkitoimikunta.

4.4. Vakuutukset

Tapaturman hoidosta ja terveydenhuollosta määrätään perusopetuslain 34 §:ssä: Koulussa tai muussa opetuksen järjestämispaikassa, koulumatkalla ja majoituksessa sattuneen tapaturman hoito on oppilaalle maksuton (23.12.1999/1288).

Koulun lukuvuosisuunnitelmaan kirjatulle kouluretkelle tai leirikouluun (virkamatka) lähtevä opettaja ja muu henkilöstö on vakuutettu Lopen kunnan ottamassa ryhmätapaturmavakuutuksessa.

Huoltaja voi itsenäisesti oman harkintansa mukaan ottaa oppilaalle matkatavaravakuutuksen tai muita vakuutuksia.

5. Kouluretken tai leirikoulun kulku

5.1. Matkasuunnitelma

Suunnitteluvaiheessa tehtyä toimintasuunnitelmaa täydennetään tarkemmassa matkasuunnitelmassa, joka tulee laatia 1-3 kuukautta ennen retken tai leirikoulun alkua. Siitä tulee ilmetä seuraavat asiat:

- tarkka aikataulu (joustovaraa kannattaa olla yllättävien tilanteiden varalta)
- kuljetukset
- majoitusjärjestelyt ja peseytyminen
- yhteisistä varusteista huolehtiminen
- ruokailujärjestelyt
- turvallisuusjärjestelyt
- erityistä huomiota tarvitsevat oppilaat (esim. diabetesoppilaat)
- eri valvojien vastualueet ja työnjako
- valvonnat (leirikoulu-aika on valvottua, myös mahdollinen vapaa-aika)
- toimintasuunnitelmassa olevien tietojen päivittäminen ja huomioon ottaminen
- varasuunnitelmat yllättävien tilanteiden varalta

Muuta huomioitavaa:

- Jos kohteessa uidaan, varmista kirjallisesti osallistujien uimataidon taso ja valvonta sekä uimapaikan turvallisuus (luonnonvesistö).
- Ohjeista osallistujat hätätilannetta varten (tapaturma, tulipalo, eksyminen metsässä tai kaupungilla tms.).
- Pidä ensiapulaukku mukana varsinkin maastossa liikuttaessa.
- Kouluretket alkavat koululta ja päättyvät koululle niin oppilaiden kuin opettajienkin osalta. Poikkeuksena ovat tilanteet, joissa oppilaan huoltaja henkilökohtaisesti tuo tai noutaa oppilaan kouluretki- tai leirikoulu-kohteesta.

Matkasuunnitelma on rakenteeltaan vapaamuotoinen.

5.2. Leirikoulusopimus

Oppilas ja huoltaja sitoutuvat yhteisiin sääntöihin ja menettelytapoihin allekirjoittamalla leirikoulusopimuksen (liite 2), joka toimitetaan vastuuopettajalle hyvissä ajoin ennen matkaa. Sopimuksen rikkomisesta seuraa vakavimmassa tapauksessa oppilaan lähettäminen valvottuna kotiin ennen matkan suunniteltua päättymistä.

5.3. Kuljetukset

Tärkein asia matkustettaessa on oppilaiden ja muiden mukana olevien turvallisuus. Turvallisuuskohdat huomioiden voidaan valita edullisin tarkoituksenmukainen liikenneväline joukkoliikenteen ja tilauskuljetuksen välillä. Vastuuopettaja päättää kuljetusyrityksen. Mikäli ryhmä käyttää julkista liikennettä, tiedustellaan mahdollisuutta maksaa matka ryhmämatkalipulla.

Oppilaan turvallisesta kotimatkasta ja siitä aiheutuvista kustannuksista on sovittava huoltajan kanssa. Oppilaan mahdollisuus kulkea itsenäisesti suoraan koulun ulkopuolella järjestettävän opetuksen järjestämispaikalle on aina arvioitava tapauskohtaisesti. Arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota oppilaan itsenäisen liikkumisen taitoihin sekä matkan turvallisuuteen. Itsenäisestä kulkemisesta on sovittava huoltajan kanssa. Julkisen liikenteen käyttö on ympäristölle paras vaihtoehto. Opettaja ei saa kuljettaa oppilaita omalla autollaan, koska se sisältää monia riskejä.

Jos huoltajat kuljettavat oppilaita, tulee vanhemmille selvittää, mikä on heidän juridinen asemansa: Vanhemmat eivät kuljettajina ole koulutuksen järjestäjän palveluksessa ja vastaavat henkilökohtaisesti mahdollisista vahingonkorvauskanteista, vaikka vakuutukset kattavatkin välittömät sairaanhoitokulut.

Opettajan muistilista

- vakuutus
- ensiapulaukku
- matkapuhelin
- puhelinnumerot ja muut tarvittavat yhteystiedot: rehtori, koulu, oppilaat ja huoltajat, mahdollinen yhteistyökumppani, lähin terveyskeskus, majoituspaikka, jos ohjelma jatkuu yli yön, vakuutusyhtiön ympärivuorokautinen yhteysnumero
- tiedot osallistujien allergioista ja muista rajoitteista
- säänmukaiset vaatteet ja varusteet
- mahdolliset eväät
- mahdollisen yhteistyökumppanin turvallisuussuunnitelma
- järjestyssäännöt
- leirikoulusopimus
- matkasuunnitelma

Liitteet

Liite 1. Kouluretken / Leirikoulun toimintasuunnitelma (täytettävä lomake Intranetissä)

Liite 2. Leirikoulusopimus

Lopen kunta, perusopetus

KOULURETKEN/LEIRIKOULUN TOIMINTASUUNNITELMA

Koulu ja luokka	Retki _____ Leirikoulu _____
Retken / Leirikoulun kohde	Osallistuvat oppilaat (lukumäärä)
Ajankohta	Ei osallistu (lukumäärä) Pois jäävien opetusjärjestelyt:
Vastuopettaja	Matkareitti ja -järjestelyt
Muut opettajat	Majoitusjärjestelyt
Muut valvojat ja huoltajat	Ruokailujärjestelyt
Kustannusarvio	Turvallisuusjärjestelyt
Varainkeruu	Vakuutukset
Retken / Leirikoulun tavoitteet	
Lisätietoja	

Lopella ___/___/___

Rehtori hyväksynyt ___/___/___

Vastuopettajan allekirjoitus

Rehtorin allekirjoitus

Lopen kunta, perusopetus

LEIRIKOULUSOPIMUS

Leirikouluun liittyvät periaatteet:

- Leirikoulu on koulua. Leirikoulu toteutetaan normaalista koulutyöstä poiketen koulun ulkopuolella.
- Leirikoulu merkitään koulun opetussuunnitelmaan perustuvaan lukuvuosisuunnitelmaan ja sen osana se on koulun toimintaa.
- Leirikoulu alkaa siitä, kun lähdetään koulun pihasta, ja se kestää siihen asti, kun palataan koulun pihaan.
- Leirikoulussa ja sen aikana sovelletaan kaikkia koulussa noudatettavia sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja ottaen olosuhteet huomioon.
- Kunnan peruskoulun järjestyssäännöt ovat voimassa leirikoulun aikana.

Koko leirikoulu-aika on koulunkäyntiä, joten leirikoulussa ei ole sellaista vapaa-aikaa, jonka aikana poikettaisiin säännöistä. Mukana olevat opettajat ovat leirikoulussa opettajina kaikkine oikeuksineen ja velvollisuuksineen. Heillä on samat oikeudet kuin koulussakin ryhtyä toimenpiteisiin turvallisen opiskeluympäristön takaamiseksi ja oppilaiden ohjaamiseksi.

Oppilaat ovat velvollisia noudattamaan kaikkia opettajien antamia ohjeita koko leirikoulun ajan, vuorokauden ympäri. Samoin oppilaat ovat velvollisia noudattamaan kuljetuksesta vastaavien ohjeita ja määräyksiä. Majoitustiloista ei saa poistua ilman lupaa eikä majoitustiloihin saa viedä vieraita. Alkoholin, tupakan, sähkösavukkeiden ja huumaavien aineiden käyttö ja hallussapito on kielletty.

Leirikoulussa mukana olevat huoltajat ovat avustamassa ja seuraamassa leirikoulua, ja tarvittaessa he toimivat esimerkiksi ryhmänjohtajina tai valvontatehtävissä. Heillä ei ole opettajille kuuluvia oikeuksia, joten heidän tulee ongelmatilanteissa pyytää ohjeita ja apua mukana olevilta opettajilta.

Toiminta tai laiminlyönnit, jotka saattavat vaarantaa leirikouluun osallistuvien turvallisuuden tai leirikoulun ohjelman mukaisen etenemisen, johtavat toimenpiteisiin. Opettajalla on oikeus lähettää oppilas valvojan saattamana kotiin kesken leirikoulun, jos oppilas rikkoo sääntöjä. Ennen kotiin lähettämistä opettajan on tiedotettava asiasta oppilaan huoltajalle.

Oppilaat sitoutuvat noudattamaan leirikoulusopimuksen sääntöjä sekä hyväksymään menettelytavat ja seuraamukset allekirjoittamalla leirikoulusitoumuksen.

Oppilaiden huoltajat sitoutuvat allekirjoittamallaan leirikoulusopimuksella leirikoulun sääntöihin ja niistä seuraaviin menettelytapoihin ja seuraamuksiin.

LEIRIKOULUSITOUMUS

Oppilas

Olen saanut tiedon leirikoulun käyttäytymissäännöistä sekä menettelystä ja seuraamuksista sääntöjen rikkomistapauksissa. Sitoudun noudattamaan leirikoulun sääntöjä ja opettajien antamia ohjeita. Olen tietoinen, että koulu ei ole vastuussa kadonneista tai rikkoutuneista tavaroistani. Sitoudun huolehtimaan omalta osaltani siitä, ettei kenenkään leirikouluun osallistuvan turvallisuus vaarannu minun käyttäytymiseni tai laiminlyöntini vuoksi. Samoin lupaan, että teen omalta osaltani voitavani leirikoulun onnistumisen puolesta.

Olen tietoinen ja hyväksyn menettelytavat, jotka edellä on kirjoitettu.

Oppilaan nimi ja luokka: _____

Päiväys: _____

Oppilaan allekirjoitus: _____

Oppilaan huoltaja

Olen saanut tiedon leirikoulun käyttäytymissäännöistä sekä menettelystä ja seuraamuksista sääntöjen rikkomustapauksissa. Olen tietoinen, että koulu ei ole vastuussa kadonneista tai rikkoutuneista henkilökohtaisista tavaroista. Sitoudun selvittämään lapselleni leirikoulun sääntöjen ja opettajien antamien ohjeiden noudattamisen merkitystä leirikouluun osallistuvien turvallisuudelle ja leirikoulun onnistumiselle.

Olen leirikoulun aikana tavoitettavissa seuraavasta puhelinnumerosta:

_____.

Olen tietoinen ja hyväksyn menettelytavat, jotka edellä on kirjoitettu.

Päiväys: _____

Huoltajan allekirjoitus ja nimenselvennys: _____